

Nr 75

Av herr Nyberg m. fl., angående kvinnlig tronföljd.

(Lika lydande med motion nr 57 i Första kammaren)

En allmän strävan i det svenska samhället har sedan lång tid tillbaka varit att bereda kvinnan samma möjligheter som och likställighet med mannen. I detta arbete har inte minst företrädare för den liberala uppfattningen tagit mycket aktiv del. Ännu återstår åtskilligt att göra på detta område, inte minst när det gäller utbildningsmöjligheter och därmed också chanser att utan diskriminering inneha olika poster. Beträffande utnämningar till statliga befattningar är principfrågan om likställighet mellan könen löst, även om denna i praktiken inte alltid tillämpas. Författningsutredningens förslag till ny grundlag bygger på denna princip med ett undantag, statschefsposten. Utredningen hade inte till uppdrag att överväga om monarki eller republik var den lämpliga statsformen utan hade att utgå ifrån att monarkien skulle bestå. En minoritet inom författningsutredningen, herrar Dahlén, Hallén och Wahlund, avgav dock ett särskilt yttrande:

»Författningsutredningen har enligt direktiven haft att utgå från att det monarkistiska styrelseskicket skall bestå. Oavsett vilken inställning som kan föreligga till denna fråga synes det uppenbart att bibehållandet av könsstreck vid tillsättande av statschefsposten inte kan försvaras. Av den anledningen bör kvinnlig tronföljd införas, dock utan brytande av nu aktuell succession.»

Vi delar uppfattningen att oavsett vilken statsform Sverige skall ha, är det orimligt att vägra en kvinna att bli statschef. Om man gör tankeexperimentet att vi skulle ha republik i Sverige, skulle det anses självklart att inte föreskriva någon inskränkning när det gäller statschefsposten. Det finns enligt vår mening inte någon anledning att diskriminera kvinnan i en monarki.

Vår författning bör därför ändras så att en kvinna kan bli statschef. Den nu aktuella successionen inom kungahuset har redan accepterats, och det finns därför ingen anledning att bryta denna. I fortsättningen bör dock i princip den äldste arvsberättigade, oavsett om det är man eller kvinna, vara tronföljare.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att statschefsämbetet i Sverige skall kunna innehas av man eller kvinna, dock att nu aktuell succession i fråga om kronprinsen inte bör brytas, samt

att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till grundlagsändringar härom i samband med den kommande författningsreformen.

Stockholm den 21 januari 1964

Olaus Nyberg

Olle Westberg

Ingrid Gärde Widemar

Gunnar Hylltander